

1600 Ulike rettsdommer

Rettsvesenet har vel ikke alltid fulgt folks rettsoppfatning, og mang en rar dom og straff har blitt utmålt. På Vestre Husby bodde det tidlig på 1600-tallet en mann som het Oluff (Ola) Hansen. Han døde trolig før 1629. Ved inngangen til det nye århundre betaler han 3 rdlr. i bøter for følgende fortredelse: ”*Oluff Hansen Husby slog Peder Hof's quinde at hun gick til sengs*”. I 1628 betalte samme person ei bot på 8 rdlr ”*for hand gjorde hans grande hiemsogen ock hug i hans stoffuedør*”. Dette skulle tyde på at vedkommende var uenig med sin nabo om et eller annet. I vilt sinne hadde Oluff oppsøkt sin nabo og brukt ei øks for å bryte seg inn. Ovennevnte dommer synes berettiget.

I 1666 betaler Håkon Haftorsen, senere bruker av Berg gård (gr.nr 129), 3 ort i bot fordi han hadde forsømt gudstjenesten og drukket (seg full) under prekenen. Den samme Håkon betaler året etterpå 1 rdlr. og 3 ort for at han sammen med Thorleif Hofstad hadde banket opp Peder Nilsen Håve ”*med hug og slag een hellig dag under prædicken*”. Dette tyder nok på at godeste Haftorsen tok verken prest eller kirkens forordninger særlig høytidelig.

Under samme gård (Berg/Berrig) møter vi senere en annen eier, Hans Pedersen Berrig. Uten at det skal henledes til Guds straff eller rettsdom, kan nevnes at vedkommende møtte sin ultimate dom i kirkens tjeneste. Han var medhjelper i Værnes kirke og døde i koret i kirka under høymesse den 17.mars 1807. Det er fortalt at han falt sammen og døde under altergang før han nådde frem til alterringen.

På Prestmoen i Stjørdal bodde det i 1730 en tambur som het Johannes Olsen Moen. Han var tilsynsman i hovedsoknet. Han ble dømt til ei bot på 10 rdlr fordi han drev ulovlig ”*øltapperi med stor uorden i sitt hus til menighetens forargelse og Guds fortørnelse*”. I 1747 ble han dømt til å miste embetet sitt, fordi han nektet ”*å piske skoleholder Morten Pedersen Willmann*”, som under tinget på Moksnes 18.februar samme år var dømt for tyveri.

Under Søre Øfsti lå det et bruk de kalte for Øfstireina. Her møter vi Erik Olsen, født i 1776. Det fortelles om Erik at han under et opphold i Trondheim fant 400 rdlr som tilhørte kjøpmann Fuglesang. Dette holdt han for seg selv og stakk av med pengene. Men som med alt annet her i livet kom det hele for dagen, og Erik Olsen ble dømt for underslag. Straffa var ”spissrot” – en ikke helt ufarlig avstraffelse dersom det var ”de riktige gutan” som stod for gjennomføringen. Myndighetene tok ikke sjansen på å gjennomføre straffa på Stjørdal, men førte synderen til Levanger hvor han fikk sine slag.

I Stjør- og Verdal Justisprotokoll for 1735 er det i en rettssak magister Jens Nilsøn Parelius førte mot kornett ved dragonene Knut Sejersted, nevnt at Halvor korporal sammen med Ole på Øvre Mæla - den 3.pinsedag i 1732 måtte for ”*begangen forseelse stå på pælen og lide straf under almuens påsyn ved Værnes kirke*”. – Denne straffen, som ble benyttet av de militære, var meget hård. Den gikk for seg på den måten at vedkommende måtte stå barfoot på en eller to spisse påler. Han kunne ikke komme seg løs, da armene var fastbundet til en stakk som var satt opp ved siden av pålene.